

LIETUVOS ADMINISTRACINIŲ GINČŲ KOMISIJOS PANEVĖŽIO APYGARDOS SKYRIUS

S P R E N D I M A S

2023 m. spalio 9 d. Nr. 21RE4-112 (AG4-101/19-2023)

Panevėžys

Lietuvos administracinių ginčų komisijos Panevėžio apygardos skyrius (toliau – Komisija), susidedantis iš Komisijos narių Beatos Labutytės, Astos Povilonienės (pranešėja ir posėdžio pirmininkė), Sigitos Šimbelytės,

viešame 2023-10-05 Komisijos posėdyje rašytinio proceso tvarka išnagrinėjo administracinį ginčą pagal pareiškėjos D. K. patikslintą skundą atsakovei Panevėžio miesto savivaldybės administracijai dėl rašto panaikinimo ir įpareigojimo atlikti veiksmus.

Komisija

n u s t a t ė:

pareiškėja D. K. skundu, kurį vėliau patikslino (toliau – ir skundas), prašo panaikinti Panevėžio miesto savivaldybės administracijos 2023-07-27 raštą Nr. 19-1792(4.5Mr) „Dėl (duomenys neskelbtini) gatvės būklės“ (toliau – ir Raštas) ir įpareigoti Panevėžio miesto savivaldybę (toliau – ir Savivaldybę) kuo skubiau taisyti (duomenys neskelbtini) gatvės būklę, ištiesiant vientisą asfaltuotą kelią.

Pareiškėja skunde nurodė, kad (duomenys neskelbtini) gatvė, esanti Panevėžio mieste (toliau – (duomenys neskelbtini) gatvė), yra tarsi padalinta į dvi dalis: šiąpus (duomenys neskelbtini) gatvės ir anapus (duomenys neskelbtini) gatvės. Žmonės, gyvenantys (duomenys neskelbtini) gatvės dalyje nuo (duomenys neskelbtini) iki (duomenys neskelbtini) gatvės, mėgaujasi nauja, vientisa kelio danga. Tuo tarpu (duomenys neskelbtini) gatvės gyventojai, gyvenantys atkarpoje nuo (duomenys neskelbtini) iki (duomenys neskelbtini) gatvės, yra tarsi užmiršti. Čia esanti kelio danga nuo senumo yra sutrūkinėjusi, sueižėjusi, danga skirtinga, susiformavusios pavojingos duobės. Palijus lietui, dviračiu ar vaiko vėžimėliu pravažiuoti, ar pėsčiajam praeiti nėra galimybės gatve, atkarpoje ties (duomenys neskelbtini) gatvės 25-22 namais, kadangi yra įgriuvusi kelio danga ir įgriuvęs nuotekų šulinėlis, kuris nerenka vandens, kurie suformuoja vandens telkinį. (duomenys neskelbtini) gatvės gyventojai, neapsikentę duobėtos ir netvarkingos gatvės, 2023-05-26 raštu kreipėsi į Savivaldybės merą, prašydami paaiškinti, kodėl ši gatvė ir gatvės gyventojai yra ignoruojami.

Pareiškėja paaiškino, kad 2023-07-28 iš Savivaldybės buvo gautas Raštas, kuriame pateikiama informacija, kad (duomenys neskelbtini) gatvės asfaltavimo darbai nėra prioritetų sąraše ateinančius tris metus, taip pat, jog gavę raštą, (duomenys neskelbtini) gatvės atkarpoje nuo (duomenys neskelbtini) gatvės iki (duomenys neskelbtini) gatvės užtaisė asfaltbetonio dangoje susidariusias įdaužas ir vietomis, kur būtina, sutvarkė automobilių išvažinėtus gatvės kelkraščius ir užtikrino saugų gatvės pravažiavimą. Pareiškėjos teigimu, (duomenys neskelbtini) gatvės taisymas atidėtas neapibrėžtam laikotarpiui, pažadant kažkada ištiesi vientisą asfaltbetonio dangą, tačiau gyventojai, net ir po Savivaldybės atliktų darbų, nėra patenkinti (duomenys neskelbtini) gatvės būkle ir jos pravažiavimu. Pareiškėjos paaiškinimais, Savivaldybė ne tik, kad visiškai nelogiškai sudaro eilę gatvių, kurios turėtų būti asfaltuojamos, neproporcingai ilgai vieni gatvės gyventojai turi

laukti padoraus kelio į savo kiemą, atsižvelgiant į kitą gatvių atsiradimo laikotarpį ir jų asfaltavimo eilės numerį prioritetų sąrašė.

Pareiškėjos teigimu, (duomenys neskelbtini) gatvė yra priskirtina prie viešojo kelio (Lietuvos Respublikos kelių įstatymo (toliau – Kelių įstatymas) 3 str. 3 d. 1 p.), vietinės reikšmės viešieji keliai ir nuosavybės teise priklauso savivaldybėms (Kelių įstatymo 4 str. 3 d.). Dėl vietinės reikšmės kelių tiesimo, statybos, rekonstravimo, taisymo (remonto) ir priežiūros yra atsakingi jų savininkai (Kelių įstatymo 5 str. 4 d.), todėl atsižvelgiant į (duomenys neskelbtini) gatvės būklę, ji turėjo būti tiesiama jau gerokai anksčiau, o ne kaip planuoja Savivaldybė už dešimtmečio.

Pareiškėja taip pat nurodė, kad valstybės pareiga – sudaryti saugias ir vienodas visiems eismo dalyviams dalyvavimo eisme sąlygas (Lietuvos Respublikos saugaus eismo automobilių keliais įstatymo (toliau – SEAKĮ) 10 str. 8 d. 4 p.). Remiantis SEAKĮ 10 str. 8 d. 4 p. ir 11 str. 7 d. 1 ir 2 p., eismo saugumą privalo užtikrinti savivaldybės administracijos direktorius: privalo rūpintis gatvių priežiūra, gatvių tiesimu, taisymu, rekonstravimu, privalo užtikrinti, kad kelias būtų tinkamas transporto priemonių ir pėsčiųjų eismui bei atitiktų teisės aktų reikalavimus, privalo organizuoti eismą ir užtikrinti kelio, jo inžinerinių statinių ir techninių eismo organizavimo priemonių priežiūrą taip, kad ji atitiktų kelių priežiūrą reglamentuojančių teisės aktų reikalavimus. Pagal SEAKĮ 11¹ str. 1 d. 5 p., savivaldybės mero arba jo įgalioto savivaldybės administracijos direktoriaus nustatyta tvarka gali būti atliekamas savivaldybėms priklausančių vietinės reikšmės kelių ir gatvių poveikio kelių saugumui vertinimas, reguliarus kelio saugumo patikrinimas, kelių darbo vietų aptvėrimo saugumo patikrinimas ir viso kelių tinklo saugumo vertinimas. Be to, Savivaldybė, kaip kelio savininkė, privalo užtikrinti, kad kelias būtų tinkamas transporto priemonių ir pėsčiųjų eismui bei atitiktų teisės aktų reikalavimus (SEAKĮ 11 str. 7 d. 1 p.) ir atsiradus kliūtims, jos būtų nedelsiant panaikinamos (SEAKĮ 11 str. 7 d. 3 p.). Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, pareiškėjos teigimu, akivaizdu, kad Savivaldybė nevykdo savo pareigos užtikrinti saugaus eismo politiką; nesirūpina gyventojų gerove bei saugumu ir priverčia gyventojus kęsti ir gyventi avarinės būklės gatvėje.

Pareiškėjos nuomone, (duomenys neskelbtini) gatvės gyventojai neturi teisės patys tvarkyti, uždengti ar pašalinti gatvės defektus, kaip eismo dalyviai, turi tik pareigą apie tokius įvykius pranešti kelio savininkui. Kelio savininkas, t. y. Savivaldybė, į tokius pranešimus, prašymus nereaguoja, argumentuodama, kad gatvės tvarkymas yra numatytas prioritetiniuose sąrašuose, kuris nėra apibrėžtas nei tikslais, nei terminais. (duomenys neskelbtini) gatvės beviltiška situacija jau skaičiuoja pusšimtį metų, tačiau Savivaldybė prioritetų sąrašė geriau įtraukia naujų gatvių asfaltavimą pirmomis eilėmis, nei gatvės, kuri nėra tinkama eismui.

Pareiškėjos tvirtinimu, toks Savivaldybės neveikimas, problemų ignoravimas, priverčia gyventojus naudotis nesaugiu, netvarkingu keliu: laužyti savo automobilius, važiuojant ar einant gatve patirti neigiamas emocijas, grįžus į namus – valyti batus nuo dulkių sluoksnio, bei ilgai nesėdėti nuosavame kieme vasaros dieną, kadangi dulkės kyla automobiliui pravažiaus ar stipresniam vėjui papūtus. Savivaldybė tokiais savo veiksmais (neveikimu) neužtikrina saugaus eismo, neįgyvendina savo, kaip kelio valdytojo pareigų ir funkcijų (b. l. 2-4, 33-35).

Atsakovė atsiliepimu į skundą prašo pareiškėjos skundą atmesti kaip nepagrįstą.

Paaiškino, kad 2023-05-26 pareiškėja kartu su kitais gyventojais Savivaldybės merui pateikė prašymą dėl (duomenys neskelbtini) gatvės pagerinimo, nes kelio danga yra sutrūkinėjusi, skirtinga, duobėta. Savivaldybės administracija, Savivaldybės mero pavedimu, Raštu atsakė pareiškėjai, kad Panevėžio miesto infrastruktūros priežiūros ir remonto darbus atliekanti UAB „Panevėžio gatvės“ šių metų liepos mėnesį (duomenys neskelbtini) gatvės atkarpoje nuo (duomenys neskelbtini) gatvės iki (duomenys neskelbtini) gatvės užtaisė asfaltbetonio dangoje susidariusias išdaužas ir vietomis, kur būtina, sutvarkė automobilių išvažinėtus gatvės kelkraščius. Dėl įdubusių nuotekų šulinių gatvės važiuojamojoje dalyje remonto informuota AB „Aukštaitijos vandenys“. Savivaldybė kiekvienais metais planuoja ir numato prioritetus kokius šiais ir ateinančiais metais infrastruktūros objektus įrengti, rekonstruoti ar remontuoti. Vadovaujantis Kelių priežiūros ir plėtros programos finansavimo lėšų paskirstymo ir vietinės reikšmės kelių objektų prioritetinių eilių sudarymo tvarkos aprašu, patvirtintu Panevėžio miesto savivaldybės tarybos 2022-02-17 sprendimu

Nr. 1-35 (toliau – ir Aprašas), Savivaldybės tarybos 2023-02-23 sprendimu Nr. 1-26 patvirtinti vietinės reikšmės kelių objektų prioritetinių eilių 2023–2025 metams sąrašai (toliau – ir Sąrašai), kuriuose trijų metų laikotarpyje pagal planuojamas lėšas numatyta 15-oje miesto gatvių atlikti paprastojo remonto darbus (viršutinio asfaltbetonio dangos sluoksnio atnaujinimas) pagal sudarytą prioritetinę eilę. Įvertinus (duomenys neskelbtini) gatvės pagal Aprašo 2 priede nustatytus 9-ius atrankos vertinimo kriterijus, (duomenys neskelbtini) gatvė į remontuojamų gatvių, atnaujinant viršutinį dangos sluoksnį 2023–2025 metais sąrašą nepateko dėl riboto finansavimo.

Atsakovė nurodė, kad Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo (toliau – Vietos savivaldos įstatymas) 6 str. 32 p. numato, kad savarankiškoji savivaldybių funkcija yra savivaldybių vietinės reikšmės kelių ir gatvių priežiūra, taisymas, tiesimas ir saugaus eismo organizavimas. Savivaldybės administracija sutinka ir neginčija, kad (duomenys neskelbtini) gatvės priežiūra ir tiesimas yra jos pareiga, tačiau nesutinka, kad ji šios pareigos nevykdo ar netinkamai vykdo, ar atsisako (duomenys neskelbtini) gatvę asfaltuoti, nes Savivaldybė pagal turimas lėšas ir galimybes vykdo jai Vietos savivaldos įstatymu priskirtas funkcijas.

Atsakovės teigimu, gatvių prioritetinės eilės sudarytos pagal nustatytus vietinės reikšmės kelių, kelio statinių (tiltų, viaduko), šaligatvių, pėsčiųjų ir dviračių takų rekonstravimo, kapitalinio ir paprastojo remonto darbų, atliekamų ne mažesniame kaip 1000 kvadratinų metrų plote, atrankos vertinimo kriterijus, nurodytus Aprašo 2 priede. Remiantis šiais kriterijais buvo patvirtinti Sąrašai, kuriuose pagal prioritetą (duomenys neskelbtini) gatvė į remontuojamų gatvių, atnaujinant viršutinį dangos sluoksnį 2023–2025 metais Sąrašus nepateko dėl riboto finansavimo. Kaip minėta Sąrašai buvo patvirtinti Panevėžio miesto savivaldybės tarybos. Savivaldos teisę įgyvendinanti institucija yra Savivaldybės taryba. Savivaldybė yra atstovaujamoji institucija, kuri atstovauja ją išrinkusių asmenų interesus, todėl negali tenkinti tik vieno asmens interesus, nes būtų pažeistas lygiateisiškumo principas. Pasak atsakovės, Vietos savivaldos įstatymas ir Lietuvos Respublikos Konstitucija (toliau – Konstitucija) apibrėžia vieną iš pagrindinių principų, kuriuo grindžiama vietos savivalda – tai savivaldybės pagal Konstitucijos bei įstatymų apibrėžtą kompetenciją veikti laisvai ir savarankiškai. Taip pat vietos savivalda grindžiama bendruomenės ir atskirų savivaldybės gyventojų interesų derinimo principu. Savivaldybės taryba, turinti vietos valdžios ir viešojo administravimo teises ir pareigas, yra savivaldybės atstovaujamoji institucija. Savivaldybės taryba susideda iš įstatymų nustatyta tvarka demokratiškai išrinktų savivaldybės bendruomenės atstovų – savivaldybės tarybos narių. Remiantis tuo, Savivaldybę atstovaujančią Savivaldybės tarybą, sudaro tarybos nariai, kurie yra demokratiškai išrinkti bendruomenės atstovai. Savivaldybės tarybos nariai atstovauja bendruomenės interesus, o tuo pačiu ir pareiškėjos interesus. Savivaldybės administracija parengė Raštą vadovaujantis Panevėžio miesto savivaldybės tarybos 2023-02-23 sprendimu Nr. 1-26 patvirtintais Sąrašais. Pareiškėjos reikalavimas ne eilės tvarka asfaltuoti (duomenys neskelbtini) gatvę, pažeistų viešąjį interesą, kadangi jis susijęs tik su jos ar nedidelės grupės asmenų, turinčių nuosavybės teise nekilnojamąjį turtą šalia (duomenys neskelbtini) gatvės, interesais. Šio reikalavimo įvykdymas pažeistų kitų asmenų, gyvenančių šalia gatvių, kurios yra Sąrašuose, teisėtus interesus. Panevėžio miesto bendruomenė pagrįstai tikisi, kad bus skiriamos lėšos remiantis lygiateisiškumo principu. Savivaldybės administracija gatvių asfaltavimą vykdo vadovaujantis minėtais Savivaldybės tarybos sprendimais ir Vietos savivaldos įstatymu, kuriuose nėra numatyti konkretūs darbų atlikimo terminai, nes tai priklauso nuo turimo finansavimo.

Atsakovės tvirtinimu, Savivaldybės administracija asmenų prašymus ir pareiškimus gali nagrinėti tik jai teisės aktų suteiktos kompetencijos ribose, kurios ji viršyti negali. Savivaldybės administracija yra viešojo administravimo subjektas, kuris privalo veikti tik įstatymo jam suteiktų įgaliojimų ribose, o veikimas *ultra vires* yra pagrindas viešojo administravimo subjekto aktą pripažinti neteisėtu. Teismų praktika suformavo nuostatą, kad nustatant valstybės institucijų kompetenciją viešojoje teisėje vadovujamasi principu „viskas, kas aiškiai nėra leista, yra draudžiama“ (Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2010-09-17 nutartis administracinėje byloje Nr. P146-173/2010) (b. l. 44-48).

Skundas atmetamas.

Byloje ginčas kilo dėl Panevėžio miesto savivaldybės 2023-07-27 rašto Nr. 19-1792(4.5Mr) „Dėl (duomenys neskelbtini) gatvės būklės“ teisėtumo ir įpareigojimo atlikti pareiškėjos skunde nurodytus veiksmus (b. l. 20-23).

Bylos duomenimis nustatyta, kad pareiškėja kartu su kitais (duomenys neskelbtini) gatvės gyventojais 2023-05-26 prašymu (toliau – Prašymas) kreipėsi į Savivaldybės merą, prašydama pagerinti (duomenys neskelbtini) gatvės bendrą būklę, siekiant užtikrinti gyventojų saugumą, bei estetinį gatvės vaizdą (b. l. 5-6). Savivaldybės vicemerė, pavaduojanti Savivaldybės merą, atsakydama į Prašymą, Raštu pateikė atsakymą pareiškėjai, kuriame išdėstė aplinkybes dėl (duomenys neskelbtini) gatvės būklės ir asfaltavimo darbų atlikimo (b. l. 20-23). Pareiškėja skundu kreipėsi į Komisiją, prašydama įpareigoti Savivaldybę kuo skubiau taisyti (duomenys neskelbtini) gatvės būklę, ištiesiant vientisą asfaltuotą kelią (b. l. 2-4, 33-35).

Byloje nagrinėjamu atveju iš pareiškėjos Komisijai paduoto skundo argumentų matoma, kad pareiškėja į Komisiją kreipėsi, norėdama apginti savo ir visų (duomenys neskelbtini) gatvės gyventojų interesus. Pareiškėja skunde teigia, kad Savivaldybė, prioritetų sąrašuose įtraukdama naujų gatvių asfaltavimą pirmomis eilėmis, nei (duomenys neskelbtini) gatvės, kuri nėra tinkama eismui, neveikimu neužtikrina saugaus eismo, neįgyvendina savo, kaip kelio valdytojo pareigų ir funkcijų. Atitinkamai Komisija pastebi, jog šiuo atveju nagrinėjama administracinė byla pagal pareiškėjos paduotą skundą, kai reikalavimai yra kildinami iš pareiškėjos nurodyto galimo jos teisių ir (ar) teisėtų interesų pažeidimo. Byloje nėra rašytinių duomenų, kad pareiškėja yra įgaliota taip pat atstovauti ir kitų (duomenys neskelbtini) gatvės gyventojų galimai pažeistas teises. Remiantis nurodytomis aplinkybėmis, ši administracinė byla pagal pareiškėjos skundą yra nagrinėjama tiek, kiek ji susijusi su pareiškėjos galimai pažeistomis teisėmis ir interesais, jos nuomone, atsakovei nepagrįstai atsisakant atlikti jos prašomus veiksmus.

Pagal Vietos savivaldos įstatymo 6 str. 32 p. įtvirtintą nuostatą, savivaldybių vietinės reikšmės kelių ir gatvių priežiūra, taisymas, tiesimas ir saugaus eismo organizavimas yra savarankiškoji savivaldybių funkcija. Kelių įstatymo 2 str. 3 d. numatyta, jog gatvė – tai kelias ar atskiras jo ruožas, esantis miesto ar kaimo gyvenamojoje vietovėje, paprastai turintis pavadinimą. Vietinės reikšmės viešieji keliai ir gatvės nuosavybės teise priklauso savivaldybėms (Kelių įstatymo 4 str. 3 d.). Kelių įstatymo 5 str. 7 d. reglamentuojama, kad gatvių, kurios nėra valstybinės reikšmės kelių tąsa, projektavimo, tiesimo, rekonstravimo, taisymo (remonto) ir priežiūros darbus organizuoja ir užsakovo funkcijas atlieka savivaldybės (Kelių įstatymo 5 str. 7 d.). Keliai projektuojami remiantis patvirtintais teritorijų planavimo bei Lietuvos kelių projektavimo normatyviniais dokumentais; kelių tiesimo, statybos, rekonstrukcijos, taisymo (remonto) projektų ekspertizės atliekamos Vyriausybės nustatyta tvarka (Kelių įstatymo 8 str. 1 d.). Nutiesti, rekonstruoti, sutaisyti (suremontuoti) keliai pripažįstami tinkamais naudoti Statybos įstatymo nustatyta tvarka (Kelių įstatymo 14 str.). Kelių įstatymo 16 str. taip pat aiškiai numato, jog kelių ir statinių projektavimas, tiesimas, statyba, rekonstravimas, taisymas (remontas) ir priežiūra yra finansuojama įstatymų nustatyta tvarka.

Nagrinėjamu atveju iš pareiškėjos skundo argumentų sprendžiama, kad pareiškėja skundžia atsakovės neveikimą, t. y. skunde teigia, kad atsakovė, neasfaltuodama (duomenys neskelbtini) gatvės, nepagrįstai atsisako atlikti jos kompetencijai priskirtus veiksmus. Šiame kontekste Komisija pažymi, kad viešojo administravimo subjekto vilkinimu atlikti veiksmus yra suprantamas toks jo neveikimas, kai viešojo administravimo subjektas nepriima sprendimo, vengia atlikti veiksmus prašomu išspręsti klausimu per teisės aktų nustatytą ar išplaukiantį iš teisinio reguliavimo terminą. Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas yra konstatavęs, kad atsisakymas atlikti veiksmus ir vilkinimas atlikti veiksmus, kaip teisinės sąvokos, nėra tapačios. Pirmuoju atveju atsisakymas atlikti veiksmus yra vienas iš viešojo administravimo subjektui leistinų veiksmų, kurio teisėtumas ir pagrįstumas ir sudaro bylos nagrinėjimo dalyką. Antruoju atveju viešojo administravimo subjektas neatlieka visų ar dalies veiksmų, kuriuos jam priskirta atlikti. Bylos nagrinėjimo dalyką sudarytų aplinkybių, ar viešojo administravimo subjektas buvo

kompetentingas atlikti tam tikrus veiksmus, ar jam priskirtus klausimus sprendė įstatymų nustatyta tvarka ir laiku, nustatymas (žr. *Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2003-06-23 nutartį administracinėje byloje Nr. A⁸-406/2003*).

Išanalizavus ginčijamo Rašto turinį, matoma, kad atsakovė, atsakydama į pareiškėjos Prašymą, Rašte nurodė, kad Panevėžio miesto infrastruktūros priežiūros ir remonto darbus atliekanti UAB „Panevėžio gatvės“ šių metų liepos mėnesį (duomenys neskelbtini) gatvės atkarpoje nuo (duomenys neskelbtini) gatvės iki (duomenys neskelbtini) gatvės užtaisė asfaltbetonio dangoje susidariusias išdaužas ir vietomis, kur būtina, sutvarkė automobilių išvažinėtus gatvės kelkraščius. Taip pat Rašte nurodoma, kad dėl įdubusių nuotekų šulinių (duomenys neskelbtini) gatvės važiuojamojoje dalyje remonto informuota AB „Aukštaitijos vandenys“. Rašte pateikiama informacija, kad Savivaldybė kiekvienais metais planuoja ir numato prioritetus, kokius šiais ir ateinančiais metais infrastruktūros objektus įrengti, rekonstruoti ar remontuoti. Vadovaujantis Kelių priežiūros ir plėtros programos finansavimo lėšų paskirstymo ir vietinės reikšmės kelių objektų prioritetinių eilių sudarymo tvarkos aprašu, patvirtintu Panevėžio miesto savivaldybės tarybos 2022-02-17 sprendimu Nr. 1-35, Savivaldybės taryba 2023-02-23 sprendimu Nr. 1-26 patvirtino vietinės reikšmės kelių objektų prioritetinių eilių 2023–2025 metams sąrašus. Šiuose Sąrašuose trijų metų laikotarpyje pagal planuojamas lėšas numatyta 15-oje miesto gatvių atlikti paprastojo remonto darbus (viršutinio asfaltbetonio dangos sluoksnio atnaujinimas) pagal sudarytą prioritetinę eilę. Rašte paaiškinama, kad gatvių prioritetinės eilės sudarytos pagal nustatytus vietinės reikšmės kelių, kelio statinių (tiltų, viaduko), šaligatvių, pėsčiųjų ir dviračių takų rekonstravimo, kapitalinio ir paprastojo remonto darbų, atliekamų ne mažesniame kaip 1000 kvadratinų metrų plote, atrankos vertinimo kriterijus, nurodytus Aprašo 2 priede. Įvertinus (duomenys neskelbtini) gatvės pagal Aprašo 2 priede nustatytus 9-ius atrankos vertinimo kriterijus, (duomenys neskelbtini) gatvė į remontuojamų gatvių, atnaujinant viršutinį dangos sluoksnį 2023–2025 metais sąrašą, nepateko dėl riboto finansavimo. Be to, Rašte nurodoma, kad vertinant valstybės skiriamas ir Panevėžio miesto savivaldybės biudžeto lėšas, šiuo metu Savivaldybė turi išipareigojimų įgyvendinti jau pradėtus Panevėžio miestui svarbius architektūrinių ir urbanistinių objektų projektus, kuriems būtinas finansavimas juos užbaigti, todėl vienu metu visų miesto gyventojų prašymų neįmanoma patenkinti. Taip pat Rašte paaiškinama, kad kiekvienais metais, iki einamųjų metų vasario 15 d., Savivaldybės administracijos Vietinės reikšmės kelių objektų prioritetinėms eilėms sudaryti ir joms atnaujinti darbo grupės pasiūlymu infrastruktūros objektų prioritetinės eilės atnaujinamos ir teikiamos tvirtinti Savivaldybės tarybai. Kai (duomenys neskelbtini) gatvė pagal atrankos kriterijus pateks į trijų metų vietinės reikšmės kelių objektų prioritetinių eilių sąrašą – sąrašė nurodytais metais bus planuojamas gatvės išstinis asfaltbetonio dangos remontas. Kartu ginčijamame Rašte nurodoma, kad šiuo metu (duomenys neskelbtini) gatvėje yra užtikrintas saugus pravažiavimas (b. l. 20-23).

Nagrinėjamu atveju ginčijamo Rašto duomenys tvirtina, kad Savivaldybės taryba 2023-02-23 sprendimu Nr. 1-26 patvirtino vietinės reikšmės kelių objektų prioritetinių eilių 2023–2025 metams sąrašus. Šiuose Sąrašuose trijų metų laikotarpyje pagal planuojamas lėšas numatyta 15-oje Panevėžio miesto gatvių atlikti paprastojo remonto darbus (viršutinio asfaltbetonio dangos sluoksnio atnaujinimas) pagal sudarytą prioritetinę eilę. (duomenys neskelbtini) gatvė į remontuojamų gatvių, atnaujinant viršutinį dangos sluoksnį 2023–2025 metais sąrašą nepateko dėl riboto finansavimo. Iš Rašto duomenų taip pat sprendžiama, kad Savivaldybės taryba nėra priėmusi sprendimo artimiausiu laikotarpiu skirti lėšas (duomenys neskelbtini) gatvės asfaltavimo darbams atlikti. Komisija, atsižvelgusi į atsakovės diskreciją spręsti dėl prioritetinių sąrašų sudarymo ir galimybės skirti lėšas konkrečių Panevėžio miesto gatvių asfaltavimo darbams atlikti, sprendžia, jog nėra pagrindo teigti, kad Savivaldybė nevykdo jai priskirtas pareigas šiuo nurodytu aspektu. Nagrinėjamu atveju pareiškėja skunde vadovaujasi teisės aktais, įtvirtinančiais atsakovės pareigas dėl vietinės reikšmės kelių tiesimo, statybos, taisymo (remonto) ir priežiūros, bet juose nėra numatyta jokių konkrečių terminų dėl gatvių tiesimo, asfaltavimo darbų atlikimo ir remonto, jie nenumato jokio termino ar laiko momento, iki kada nurodyti veiksmai turi būti atliekami, kuriam praėjus būtų galima teigti, kad atsakovė pažeidė jai priskirtas funkcijas. Bet to, kaip jau minėta, iš ginčijamo Rašto turinio

duomenų matoma, jog atsakovė informavo pareiškėją, kad Panevėžio miesto infrastruktūros priežiūros ir remonto darbus atliekanti UAB „Panevėžio gatvės“ šių metų liepos mėnesį (duomenys neskelbtini) gatvės atkarpoje nuo (duomenys neskelbtini) gatvės iki (duomenys neskelbtini) gatvės užtaisė asfaltbetonio dangoje susidariusias išdaužas ir vietomis, kur būtina, sutvarkė automobilių išvažinėtus gatvės kelkraščius. Esant nurodytoms aplinkybėms, pareiškėjos skundo argumentai dėl atsakovės neveikimo atmetami kaip nepagrįsti.

Nagrinėjamos administracinės bylos kontekste pažymėtina, kad Konstitucijos 119 str. numato, kad savivaldos teisė laiduojama įstatymo numatytiems valstybės teritorijos administraciniais vienetams. Savivaldybės pagal Konstitucijos bei įstatymų apibrėžtą kompetenciją veikia laisvai ir savarankiškai (Konstitucijos 120 str.). Konstitucijoje yra įtvirtintas savivaldybių savarankiškumo ir veiklos laisvės pagal Konstitucijoje ir įstatymuose apibrėžtą kompetenciją principas. Taigi pagal Konstituciją savivaldybių kompetencija gali ir turi būti apibrėžiama įstatymuose. Vietos savivaldos įstatymo 5 str. 1 d. 1 p. nustatyta, kad savarankiškąsias funkcijas savivaldybės atlieka pagal Konstitucijos ir įstatymų suteiktą kompetenciją, įsipareigojimus savivaldybės bendruomenei ir šios interesais. Savivaldybės, įgyvendindamos šias funkcijas, turi Konstitucijos ir įstatymų nustatytą sprendimų iniciatyvos, jų priėmimo ir įgyvendinimo laisvę ir yra atsakingos už savarankiškųjų funkcijų atlikimą. Įgyvendinant šias funkcijas, savivaldybių veiklą saisto įstatymų nustatyti reikalavimai ir tvarka, kuri, kai tai numatyta įstatymuose, nustatoma ir kituose teisės aktuose.

Atsakovė, įgyvendindama įstatymuose ir kituose teisės aktuose pavestus uždavinius, pagal vykdomų funkcijų apimtį bei paskirtį, veiklos pobūdį, turimus įgaliojimus, priskirtina viešojo administravimo subjektams. Vykdydama jai priskirtas viešojo administravimo funkcijas, privalo vadovautis ir Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymu (toliau – VAĮ). Viešojo administravimo subjekto sprendimai turi atitikti VAĮ 10 str. 5 d. nuostatas. Vadovaujantis VAĮ 10 str. 5 d. 1–8 p., administraciniame sprendime turi būti nurodyta: 1) administracinį sprendimą priėmusio viešojo administravimo subjekto pavadinimas; 2) administracinio sprendimo data; 3) administraciniam sprendimui suteiktas registracijos numeris; 4) atliekamas tvarkomasis veiksmas arba asmenims nustatytos teisės ir (ar) pareigos; 5) administracinio sprendimo teisinis ir faktinis pagrindas ar kitos administraciniam sprendimui įtakos turėjusios aplinkybės; 6) administracinio sprendimo motyvai; 7) administracinio sprendimo apskundimo tvarka, nurodant konkrečią skundą nagrinėjančią instituciją ar įstaigą, skundo padavimo terminą ir teisės aktą, reglamentuojantį apskundimo tvarką; 8) administracinį sprendimą priėmusio asmens vardas, pavardė ir pareigos.

VAĮ 3 str. 4 p. įtvirtintas įstatymo viršenybės principas reikalauja, kad administraciniai sprendimai, susiję su asmenų teisių ir pareigų įgyvendinimu, visais atvejais turi būti pagrįsti įstatymais. Vadovaudamasis VAĮ 3 str. 5 p. nustatytu išsamumo principu, viešojo administravimo subjektas į prašymą (skundą) turi atsakyti aiškiai ir argumentuotai, nurodydamas visas prašymo (skundo) nagrinėjimui įtakos turėjusias aplinkybes ir konkrečias teisės aktų nuostatas, kuriomis rėmėsi vertindamas prašymo (skundo) turinį.

Aiškindamas ankstesnės VAĮ redakcijos VAĮ 8 str., reglamentavusį individualiam administraciniam aktui keliamus reikalavimus, Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas savo jurisprudencijoje yra konstatavęs, kad VAĮ 8 str. nuostatos reiškia, kad akte turi būti nurodomi pagrindiniai faktai, argumentai ir įrodymai, pateikiamas teisinis pagrindas, kuriuo viešojo administravimo subjektas rėmėsi priimdamas administracinį aktą; motyvų išdėstymas turi būti adekvatus, aiškus ir pakankamas. Ši teisės norma siejama su teisėtumo principu, pagal kurį reikalaujama, kad viešojo administravimo subjektai savo veikla nepažeistų teisės aktų, kad jų sprendimai būtų pagrįsti, o sprendimų turinys atitiktų teisės normų reikalavimus (*Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2010-11-15 sprendimas administraciniame bylose Nr. A⁵⁵⁶-15/2010*). Administracinio sprendimo priėmimo faktinis pagrindas ir individuali argumentacija turi būti žinomi ne tik viešojo administravimo subjektui, priimančiam sprendimą, bet ir asmeniui, kurio atžvilgiu jis priimamas. Individualus administracinis aktas paprastai turi būti toks, kad iš jo būtų galima suprasti visuomeninių santykių esmę, subjektus, dalyvaujančius šiuose santykiuose, kad

būtų aiškus tų visuomeninių santykių teisinis kvalifikavimas. Visiškai nesilaikant minėtų nuostatų ar tai darant tik iš dalies, paprastai kyla pagrįsta abejonė dėl tokio administracinio akto teisėtumo bei pagrįstumo (*Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2013-11-21 nutartis administracinėje byloje Nr. A⁵⁰²-2124/2013*).

Komisija, įvertinusi ginčijamo Rašto atitiktį VAĮ įtvirtintoms nuostatomis, sprendžia, kad Raštas atitinka VAĮ 10 str. 5 d. reikalavimus, t. y. atsakovė išsamiai ir aiškiai išdėstė faktines aplinkybes dėl (duomenys neskelbtini) gatvės asfaltavimo darbų atlikimo, pateikė išsamią informaciją, kokia tvarka yra atliekami gatvių tiesimo ir remonto darbai, kaip sudaromi prioritetiniai sąrašai gatvių asfaltavimo darbams atlikti, nurodytas teisinis reglamentavimas bei Rašto apskundimo tvarka. Komisija, ištyrusi ir įvertinusi faktinius bylos duomenis, sprendžia, kad atsakovė jai suteiktos kompetencijos ribose išnagrinėjo pareiškėjos Prašymą ir Raštu pareiškėjai pateikė motyvuotą atsakymą. Šiuo aspektu svarbu pažymėti, jog pareiškėja Komisijai paduotame skunde nenurodė jokių argumentų, kodėl, jos manymu, ginčijamas Raštas yra neteisėtas, neginčija ir konkrečių pažeidimų, susijusių su pagrindinių procedūrų ir taisyklių, turėjusių užtikrinti objektyvų visų aplinkybių įvertinimą bei administracinio sprendimo pagrįstumą, laikymusi, o tik iš esmės siekia, kad Savivaldybės administracija būtų įpareigota įgyvendinti tam tikras Kelių įstatymo ir SEAKĮ nuostatas dėl (duomenys neskelbtini) gatvės asfaltavimo darbų atlikimo, tačiau tai neleidžia konstatuoti, kad Kelių įstatymo ir SEAKĮ taikymo požiūriu atsakovė privalo veikti taip, kaip to prašo besikreipiantis į ją asmuo, t. y. atsakovė nėra saistoma tokio asmens nurodytų argumentų ir prašymų. Atsižvelgus į nurodytus argumentus, Komisija neturi teisinio pagrindo tenkinti pareiškėjos skundo reikalavimo panaikinti ginčijamą Raštą. Remiantis tuo, pareiškėjos skundas šioje dalyje atmetamas kaip nepagrįstas.

Antruju skundo reikalavimu pareiškėja Komisijos prašo įpareigoti Panevėžio miesto savivaldybę kuo skubiau spręsti klausimą dėl (duomenys neskelbtini) gatvės būklės, ištiesiant asfaltuotą kelią. Pagal Lietuvos Respublikos ikiteisminio administracinių ginčų nagrinėjimo tvarkos įstatymo 5 str. 2 d., Komisija nagrinėja skundus dėl teritorinių valstybinio administravimo subjektų ir savivaldybių administravimo subjektų, esančių jų veiklos teritorijoje, priimtų individualių administracinių aktų, taip pat veiksmų (neveikimo) teisėtumo, taip pat šių subjektų vilkinimo atlikti jų kompetencijai priskirtus veiksmus. Ši nuostata apibrėžia Komisijos kompetencijos ribas, todėl Komisija neturi teisinio pagrindo įpareigoti Panevėžio miesto savivaldybę kuo skubiau spręsti klausimą dėl (duomenys neskelbtini) gatvės būklės, ištiesiant asfaltuotą kelią. Atsižvelgiant į tai, skundas dalyje dėl įpareigojimo atlikti veiksmus taip pat atmetamas kaip nepagrįstas.

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos ikiteisminio administracinių ginčų nagrinėjimo tvarkos įstatymo 14 str. 4 d., 7 d., 19 str., 20 str. 1 d. 1 p. ir 22 str., Komisija

n u s p r e n d ž i a:

atmesti pareiškėjos D. K. patikslintą skundą kaip nepagrįstą.

Sprendimą per vieną mėnesį nuo jo priėmimo dienos bylos šalys turi teisę skųsti Regionų apygardos administracinio teismo Panevėžio rūmams Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka.

Komisijos posėdžio pirmininkė

Asta Povilonienė

Komisijos narės

Beata Labutytė

Sigita Šimbelytė